

Docentą Vladą Lazutką prisimenant

In the memory of docent Vladas Lazutka

Tadas Petraitis

Vilniaus universiteto Onkologijos institutas, Santariškių g. 1, LT-08660 Vilnius

Institute of Oncology of Vilnius University, Santariškių str. 1, LT-08660 Vilnius, Lithuania

Vladas Lazutka (1948–2000) – šviesi asmenybė. Gimė Vilniuje. 1965 m. pasirinko medicinos studijas Kauno medicinos institute, 1970 m. jas tęsė Vilniaus universitete ir jį baigė 1972 m. Jis dėstė chirurgiją Vilniaus medicinos mokykloje ir dirbo Raudonojo Kryžiaus ligoninės Urologijos skyriuje, nuo 1979 m. – urologu Vilniaus universiteto Onkologijos institute. 1987 m. apgynė medicinos daktaro disertaciją. „Prostatos vėžio epidemiologija Lietuvoje“. Nuo 1988 m. dirbo vyr. moksliniu bendradarbiu, o nuo 1997 m. – docentu. Savo didelę klinikinę praktiką docentas perteikė spausdintuose leidiniuose kurių yra daugiau kaip 100. Vladas Lazutka buvo ne tik puikus gydytojas, kolega, dėstytojas, bet ir šeimos žmogus.

Reikšminiai žodžiai: urologija, prostatos vėžys, Vladas Lazutka, Onkologijos institutas

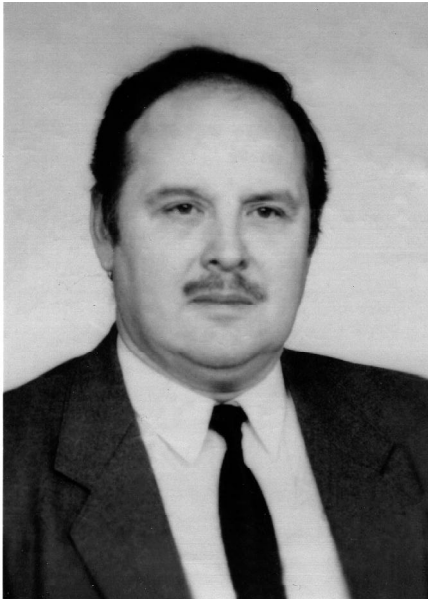
Vladas Lazutka (1948–2000) a bright personality. V. L. was born in Vilnius. In 1965 he began his studies of medicine at the Institute of Medicine in Kaunas, from 1970 he continued them at the Vilnius University, from which he graduated in 1972. He lectured surgery at the School of Medicine of Vilnius and worked in Red Cross Hospital, department of urology. Since 1979 V. L. worked as an urologist at the Institute of Oncology of Vilnius. In 1988 he defended his dissertation "Epidemiology of prostate cancer in Lithuania". Since 1988 V. L. worked as scientific researcher, and since 1997 as a docent. His large clinical practice was reflected in more than 100 publications. Vladas Lazutka was not only a perfect physician, colleague, teacher, but also a loving family man.

Key words: urology, prostate cancer, Vladas Lazutka, Institute of Oncology

Apibūdinti docento Vlado Lazutkos asmenybę yra be galo sunku. Plačios erudicijos, be galo tolerantiškas visiems, kad ir koks būtų išsilavinimas ar visuomeninė padėtis. Tiesiog būti šalia docento V. Lazutkos būdavo gera.

Gimė 1948 m. Vilniuje, Lietuvoje plačiai žinomoje Lazutkų šeimoje. Augo trys vaikai. Visi gavo puikų išsilavinimą, tačiau likimas šeimai nebuvo pa-

lankus. V. Lazutka palaidojo jaunesnius brolių ir seserį. Ši netektis užgrūdino ir sutelkė šeimą. Vladas pasirinko mediciną. 1965 m. įstojo į Kauno Medicinos institutą, 1970 m. perėjo į Vilniaus universitetą ir jį baigė 1972 m., po baigimo gavo paskyrimą dėstyti Vilniaus medicinos mokykloje, pradėjo dirbti antraeilininku Raudonojo Kryžiaus ligoninės Urologijos skyriuje. Nuo 1979 m. dirbo urologu Vilniaus

*„Yra dvi gyvenimo vertybės –
gera sveikata ir švari sąžinė.“*

doc. Vladas Lazutka

universiteto Onkologijos institute. Vilniaus medicinos mokykloje dėstė chirurgiją. Jo bendravimas su auditorija buvo laisvas, kiekvienas žodis ryškus ir svarus. Keletas studentų, V. Lazutkos paskatinti, pasirinko studijas aukštojoje mokykloje ir tapo chirurgais.

Sukūrė tvirtą šeimą. Žmona – gydytoja chirurgė. Nors, jos žodžiais, Lazutka 90 procentų laiko praleisdavo „savo“ Onkologijos institute, dėmesio pakakdavo ir šeimai. Augo trys vaikai. Anot V. Lazutkos, yra dvi gyvenimo vertybės – gera sveikata ir švari sąžinė. Savo jėgas jis atidavė visiems mums, kad būtume sveikesni ir laimingesni.

V. Lazutka visur norėjo būti pirmas, tai jam sekėsi. Domėjosi visomis medicinos sritimis, gilino teorines ir praktines žinias. Dirbo antraeilininku anesteziologu-reanimatologu, rentgenologu, taip pat vyr. gydytojo pavaduotoju gydymo reikalams, direktoriaus pavaduotoju klinikos reikalams. 1987 m. apgynė medicinos daktaro disertaciją. „Prostatos vėžio epidemiologija Lietuvoje“. Nuo 1988 m. dirbo vyr. moksliniu bendradarbiu, o nuo 1997 m. – docentu. Nebijojo sunkių ligonių, padėdavo net beviltiškomis

aplinkybėmis. Pirmas pradėjo taikyti kriodestrukciją kraujavimui stabdyti sergant toli pažengusiu šlapimo pūslės vėžiu. Taikė endovezikinę formalino terapiją. Plačiai pradėjo naudoti lazerio terapiją nepiktybinėms ir piktybinėms varpos ligoms gydyti. Stengėsi padėti ligoniams, sergantiems toli pažengusiais inksto navikais. Propagavo inksto arterijų embolizaciją ir chemoembolizaciją. Vienas pirmųjų pradėjo daryti nefrostomijas, kontroliuojamas echoskopu. Buvo aktyvus endoskopinių operacijų šalininkas. Plačiai taikydavo transuretrines šlapimo pūslės operacijas. Stengdavosi pasinaudoti medicinos naujovėmis, pavyzdžiui, endovezikine chemoterapija, imunoterapija sergant toli pažengusiu inksto vėžiu.

Tačiau daugiausia dėmesio docentas skyrė priešinės liaukos vėžiui. Nuo pat pirmų dienų Raudonojo Kryžiaus ligoninėje pradėjo tirti šios ligos epidemiologiją Lietuvoje. Profilaktiškai tikrindavo įvairių uždarų gamyklų darbuotojus, senelių namų gyventojus. Stengdavosi anksti nustatyti priešinės liaukos vėžį ir jį pagydyti.

Vladas Lazutka siekė eiti koja kojon su pasauliniu mokslu. Pats sukonstravo ir pritaikė keletui ligonių priešinės liaukos vėžio brachiterapiją. Įrenginys buvo gana primityvus, tačiau padėdavo išgydyti vėžį. Beje, būdavo daug komplikacijų. Keletas pacientų, gydytų brachiterapijos būdu, gyvena iki šių dienų. Docentas išmėgino ir sritinę hormonų terapiją priešinės liaukos vėžiui gydyti. Plačiai taikė chemoterapiją ir gaudavo gerus rezultatus gydymas toli pažengusį, hormonams atsparų priešinės liaukos vėžį su metastazėmis stubure ir kojų paralyžiumi. Polichemoterapijos schemą sudarė su Onkologijos instituto chemoterapeutais. O vienas veikliausių schemos preparatų buvo Lietuvoje sukurtasis lofenalis. Kaip sakydavo ligoniai, įvykdavo stebuklas: į palatą atnešdavo su neštuvais, o po dviejų chemoterapijos kursų išeidavo savo kojomis. Didelę klinikinę praktiką docentas apibendrino spausdintuose leidiniuose, o jų yra apie šimtas.

Vladas Lazutka buvo skyriaus ir visų susibūrimų siela. Mėgo humorą, teatrą, geras knygas.

Greitai bėga laikas. Štai jau penkeri metai, kaip V. Lazutkos nėra tarp mūsų, tačiau jį geru žodžiu mena gydyti ligoniai, kolegos ir draugai.